

Commissie Hoger Onderwijs

Rapport in het kader van het
kwaliteitstoezicht van de
HBO5-opleidingen

ACE-Groep T CVO/Mobyus

32888

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

Rapport in het kader van het kwaliteitstoezicht van de hbo5-opleidingen
door de Commissie Hoger Onderwijs
32888 ACE-Groep T CVO/Mobyus

1. Conclusie

Onderwerpen	Oordeel
De onderwijsinhoud	Voldoende
Het onderwijsproces	Voldoende
De uitkomst van het onderwijs	Onvoldoende
Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg	Onvoldoende
Eindoordeel	Onvoldoende

2. Bevindingen

Algemeen

Vzw Mobyus is de opvolger van CVO ACE-Groep T. Deze instelling is onderdeel van een samenwerkingsverband met UC Limburg-Leuven. De instelling maakt gebruik van de twee campussen van UC Limburg-Leuven gelegen te Leuven. Het samenwerkingsverband tussen CVO Mobyus en de Hogeschool UC Leuven-Limburg heeft als naam HBO5 Leuven. Met uitzondering van *Boekhouden* – dat ook wordt aangeboden door het CVO De Oranjerie en het CVO Volt – worden de opleidingen die Mobyus organiseert niet elders in de provincie Vlaams-Brabant ingericht. De opleidingen *Biotechnologie* en *Telecommunicatietechnieken* zijn uniek in Vlaanderen. De instelling organiseert 12 opleidingen waarvan één in opbouw sedert 2015 (winkelmanagement) en één in afbouw.

De onderwijsinhoud

Op basis van de geformuleerde missie is het proces opgestart om een visie en strategie scherp te stellen.

Momenteel zijn de opleidingsprogramma's opgebouwd op basis van de goedgekeurde leerplannen of structuurschema's met minimale doelstellingen en leerinhouden. CVO Mobyus werkte actief mee aan het ontwerpen van nieuwe leerplannen en structuurschema's die bepalen welke competenties minimaal behaald moeten worden in een HBO5-opleiding. Voor een aantal opleidingen werkte CVO Mobyus zelf in samenwerking met het werkveld de leerplannen/structuurschema's uit (bv. Biotechnologie, Telecommunicatietechnieken, ...).

Niet alle opleidingen hebben al een modulair programma. Dat was een bewuste keuze. Zeven opleidingen zijn reeds modulair terwijl 3 opleidingen nog lineair blijven daar er nog

geen goedgekeurde beroeps- en onderwijsplannen zijn. Daar de lineaire opleidingen beperkt zijn qua flexibiliteit in de trajecten hoopt de instelling dat tegen 2019 de voorwaarden zijn vervuld om deze om te zetten naar een modulair systeem.

Om de relatie tussen de competenties/doelstellingen uit de leerplannen/structuurschema's en het opleidingsprogramma weer te geven, werkt CVO Mobyus met opleidingsfiches per opleiding (ieder jaar worden de opleidingsfiches geactualiseerd). CVO Mobyus noemt deze fiches een sterk punt. Onder meer overlap wordt vermeden. Enkel voor de opleiding winkelmanagement is er reeds een concordantiematrix (met domeinspecifieke leerresultaten) beschikbaar. CVO Mobyus streeft er naar om voor de andere opleidingen tegen 2019 concordantiematrixen te ontwikkelen. Dit is bijzonder traag en duidelijk een zwak punt.

Bij de uitbouw van de opleidingen, maar ook bij de update en het afstemmen van de opleidingen aan de nieuwe ontwikkelingen, wordt het werkveld betrokken. Het ZER geeft geen indicatie van hoe dit verloopt en hoe sterk die inbreng is. Vanaf schooljaar 2016-2017 zal elke opleiding twee- of driejaarlijks een werkveldcommissie organiseren.

Conclusie: Een proces in ontwikkeling. CVO Mobyus formuleert in het ZER zelf een aantal uitdagingen, maar de aanpassingen verlopen bijzonder traag.

Het onderwijsproces

De instelling werkt met een systeem waarbij les wordt gegeven in de avond en op zaterdagvoormiddag. Er is geen enkel initiatief van samenwerking met VDAB of andere initiatieven om bijzondere doelgroepen aan te trekken. De enige doelgroepen die vermeld worden zijn de generatiestudenten uit de professionele bacheloropleidingen die via heroriëntering in het CVO zijn gekomen.

Er zijn momenteel 622 studenten. De afgelopen jaren was er een lichte daling, en dit ondanks het feit dat ze heel wat opleidingen aanbieden die uniek zijn voor Vlaams-Brabant. Hoe wordt dit aantal bepaald voor de modulaire opleidingen? Trouwens hoeveel modules nemen de studenten op in deze opleidingen? Er is geen info over de modeltrajecten en de mate waarin die al dan niet gevolgd worden. Volgens het ZER is HBO5 in Vlaanderen nog geen 'sterk merk'.

Zestig procent van de studenten heeft een diploma SO (hoeveel daarvan komen uit een BSO opleiding?) en 30% is houder van een Bachelordiploma. De studentenpopulatie bestaat vooral uit werkenden. 10 % is van niet-Belgische origine. 5 % heeft geen diploma secundair onderwijs. Slechts 5% van de studenten stromen in via een toelatingsproef (94 potentiële studenten in de afgelopen drie jaar). De toelatingsproef is niet gestandaardiseerd maar wordt gekoppeld aan een voorlopige inschrijving met een toets na één maand over hetgeen geleerd werd in de opleiding. Slechts 72 % van de studenten wordt definitief toegelaten (62% zetten de studies effectief verder). Zij doen het daarna blijkbaar wel relatief goed. 23 studenten zijn nog met hun opleiding bezig, 14 studenten behaalden hun diploma.

Het CVO wil een nieuw concept toelatingsproef implementeren in alle opleidingen. Er wordt gewerkt aan een standaard toelatingsproef. De instelling werkt samen in het Platform HBO5 en hoopt in 2017-2018 te beschikken over een proefversie.

Verder wordt in algemene termen gesproken over EVC/EVK zonder veel informatie over de procedure, aantallen aanvragen, enz. Er wordt wel een voorbeeld gegeven van studenten

die na een aanverwante professionele bacheloropleiding komen doorstromen naar een HBO5.

CVO Mobyus wil meer dagtrajecten aanbieden. Het is merkwaardig dat de instelling het begrip 'student hoger onderwijs' alleen gebruikt voor de (niet-werkende) generatiestudent. Het CVO neemt zich voor om heroriënteringstrajecten tussen de professionele bacheloropleidingen en HBO5 uit te werken.

Om de combinatie studeren-werken voor de werkstudenten haalbaar te maken, zet CVO Mobyus in op gecombineerd onderwijs. Op dit moment maken evenwel enkel de opleidingen *Boekhouden* en *Fiscale Wetenschappen* gebruik van afstandsleren. Het ZER geeft een aantal voorbeelden uit verschillende opleidingen die de diversiteit in de werkvormen aantonen. De ondernemingsprojecten krijgen daarbij bijzondere aandacht. CVO Mobyus streeft naar een verdere uitbouw van werkplekleren binnen een reële arbeidscontext. Enkel voor theorie versus praktijk wordt een overzicht gegeven voor alle opleidingen. Voor alle andere leervormen is er een kort algemeen deel en een voorbeeld. Maar het ZER geeft geen enkel voorbeeld van hoe de verschillende leervormen samengebracht worden in een opleiding en wat het relatief aandeel is van ieder van de leervormen. Vooral enkele toelichtingen over waarom die combinatie van leervormen nodig is en hoe dat bijdraagt tot de realisatie van de nodige competenties ontbreekt totaal. De instelling heeft nog zeer veel werk voor de boeg.

De instelling is sterk gericht op de "rekrutering" van studenten en de marketing. Instroom "begeleiding" komt niet echt aan bod. Bijzondere doelgroepen zijn geen belangrijke doelstelling. Is de specifieke studentenbevolking misschien de reden dat er geen echte aandacht is voor begeleiding van de studenten? Het zijn de "lectoren" die instaan voor de begeleiding van de studenten. Het betreft een begeleiding die enkel gericht is op vakinhoudelijke ondersteuning via een "monitoraat" (de facto lectoren). Er wordt ook vluchtig verwezen naar "studievaardigheden" maar de voorbeelden blijken weer erg vaktechnisch gebonden. Een positief aspect binnen het pakket van begeleiding is de steun bij trajectbegeleiding waar verwezen wordt naar de Dienst Studentenservice Graduates. Spijtig genoeg is er geen toelichting over de omvang van die dienst, de kwalificatie van de medewerker(s?), wie er gebruik van maakt, hoeveel, enz.

Gemiddeld 27% van de studenten die in 2010-2011, 2011-2012 en 2012-2013 met een opleiding gestart zijn, behaalden hun diploma binnen vier jaar. Niet alle studenten beogen het diploma te behalen.

Er is een goed toetsingsbeleid dat mooi toegelicht en geïllustreerd wordt aan de hand van concrete voorbeelden. In het ZER wordt een 'slim, slank en sterk (competentiegericht) toetsbeleid' als een van de grootste uitdagingen voor CVO Mobyus genoemd. Het is een prioritair actiepoint.

Conclusie: Ook voor dit onderwerp geldt dat CVO Mobyus een instelling in transitie is met meer plannen dan realisaties.

De uitkomst van het onderwijs

Het studierendement is onbekend daar de instelling de gegevens niet kan genereren. Dit is onaanvaardbaar en bijzonder zwak.

De gegevens over studievoortgang zijn ook minimaal. Slechts 27% van de studenten behaalt een eindexamen na 4 jaar. Dit lage cijfer staat blijkbaar tegenover een zeer grote

drop-out. Er is geen concreet cijfer beschikbaar over de omvang daarvan. Enkel wordt er vermeld dat vele studenten afhaken daar de combinatie werk-studie te zwaar uitvalt.

CVO Mobyus noemt de sterke band tussen opleidingen en arbeidsmarkt als een sterk punt.

Er is geen echte gestructureerde alumniwerking. Er zijn enkele opleidingsgebonden initiatieven. De alumniwerking zal in de toekomst wel worden aangepakt. Er is ook geen systematische bevraging van alumni. Er werd in het voorbije jaar een bevraging georganiseerd bij de "afgestudeerden". Zijn dat de personen die een eindexamen behaalden of over welke groep gaat het eigenlijk? De helft van de "afgestudeerden" stelt een verbetering van de tewerkstelling vast. In welke mate is dit het gevolg van de opleiding? Het kan best zijn dat het gewoon een structureel kenmerk is van personen van die leeftijd. Inderdaad de grote hoop van personen verbeteren tijdens die leeftijdsperiode sowieso hun tewerkstellingssituatie. Dat is een inherent onderdeel van de loopbaanontwikkeling.

Er zijn geen gegevens beschikbaar over de doorstroming naar aanvullende en andere bacheloropleidingen. Er wordt enkel het voorbeeld gegeven van een aanvullingstraject voor afgestudeerden van boekhouding. Verdere bijsturingen en het uittekenen van bijkomende aanvullingstrajecten zullen nodig zijn zodra de HBO5-opleidingen zijn omgevormd, zo stelt het ZER.

De gegevens over de uitkomst van het onderwijs zijn quasi onbestaande. Positief is wel de ad hoc bevestigingen maar die compenseren het structureel tekort duidelijk niet.

Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg

Het personeel dat bij CVO Mobyus tewerkgesteld is, beschikt volgens het ZER zowel over inhoudelijke, onderwijskundige als organisatorische expertise. Die driedelige expertise vormt samen met het 3E-profiel (engagement, excellence en empathy) het centrale uitgangspunt voor het aanwervingsbeleid.

Buiten het feit dat er 80 lectoren (19 VTE's voor lesgevers) zijn binnen de instelling en voor welke soort van taken ze worden ingezet (o.a. details per opleiding) zijn er in het ZER weinig gegevens over de samenstelling van het lectorenkorps (gender, leeftijd, status, diploma, enz.) te vinden. Er worden alleen enkele grote principes beschreven waaraan de lectoren zouden moeten voldoen en herhaalde malen wordt aangegeven hoe goed het korps is. Met betrekking tot ervaring in het bedrijfsleven en betrokkenheid in het hoger onderwijs is er informatie per opleiding. Er is weinig mogelijkheid tot controle van het profiel van het lectorenkorps.

De meerderheid van de 80 docenten combineert hun lesopdracht met een activiteit in het bedrijfsleven. Het blijkt moeilijk om nieuwe docenten met een bewijs van pedagogische bekwaamheid aan te trekken. CVO Mobyus neemt jaarlijks een professionaliseringsbudget mee in de begroting en heeft een aanvraagprocedure voor professionalisering ontwikkeld. Maar de informatie over de professionalisering van de lectoren is beperkt tot wat algemeenheden. Niets over de omvang van de professionalisering, wat gedaan wordt, wie er gebruik van maakt, hoe dat wordt gecontroleerd, enz.

Door de inplanting op de campus van de hogeschool beschikt de instelling uiteraard over een goede infrastructuur. Spijtig genoeg laten de gegevens niet toe te beoordelen of de studenten van HBO5 beschikken over voldoende toegang tot deze infrastructuur en of die voldoende is voor het aantal studenten. Bijvoorbeeld is de PC-infrastructuur voldoende?

Aantallen? In 2016-2017 zal een mediatheek- open-leercentrum worden geopend. De studentenvoorzieningen lijken niet uitgebouwd.

CVO Mobyus beschikt vandaag niet over een systeem van interne kwaliteitszorg. Dit is echt niet mogelijk. Er zijn wel enkele eerste stappen gezet met de uitwerking van de lector/vakbevraging. Maar er is nog veel werk om tot een sterk intern kwaliteitszorgsysteem te komen, zo stelt het ZER. Voorlopig blijft het kwaliteitssysteem beperkt tot de evaluatie van het kernproces onderwijs en dat door één specifieke groep, namelijk de studenten. Het vragenformulier van de lector/vakbevraging is in het ZER opgenomen. Volgend schooljaar wil CVO Mobyus focussen op het werkveld en de alumni.

Conclusie: CVO Mobyus heeft op heden nog te weinig realisaties om aan de minimumvoorwaarden te voldoen.

3. Aanbevelingen

De onderwijsinhoud

Het verdient aanbeveling dat CVO Mobyus de opmaak van concordantiematrix met domeinspecifieke leerresultaten versneld doorvoert.

Het verdient aanbeveling dat CVO Mobyus het werkveld een veel duidelijker inbreng biedt in de aspecten van de onderwijsinhoud.

Het onderwijsproces

Het verdient aanbeveling dat CVO Mobyus meer aandacht besteedt aan een doelgroepenbeleid (samenwerking met VDAB, analyse van de redenen voor de daling van het studentenaantal, ...).

Het verdient aanbeveling dat CVO Mobyus de problematiek van de diverse en meest geschikte leervormen een meer prominente plaats geeft in het beleid met betrekking tot het onderwijsproces.

Het verdient aanbeveling dat CVO Mobyus de diverse onderdelen van de begeleiding van de studenten tot een prioritair beleidspunt maakt.

De uitkomst van het onderwijs

Het verdient aanbeveling dat CVO Mobyus voor alle aspecten met betrekking tot de uitkomst van het onderwijs een beleid ontwikkelt (studierendement, studievoortgang, doorstroom naar vervolgopleidingen, alumniwerking, ...).

Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg

Het verdient aanbeveling dat CVO Mobyus het professionaliseringsbeleid van het personeel grondig uitwerkt.

Het verdient aanbeveling dat CVO Mobyus van de uitbouw van een heus systeem van interne kwaliteitszorg een prioriteit maakt.

CVO Mobyus dient over bovenstaande aanbevelingen een verbeterplan op te stellen.

Slot

Het ZER geeft weinig opleidingsspecifieke informatie. De indruk ontstaat dat dit ZER vooral het werk is van een centrale dienst.

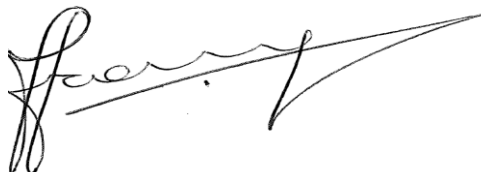
CVO Mobyus is door een turbulente periode gegaan qua reorganisaties en fusies. Maar het is duidelijk dat de instelling een aantal essentiële opdrachten verwaarloosd heeft. Zij geeft wel aan dat zij op heel wat punten verbeteringen plant. Dit is positief maar moet zeker strikt worden opgevolgd via een verbeterplan.

Het ontwerp van rapport werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en/of bezwaren van technische aard. De instelling heeft per e-mail gereageerd op verscheidene elementen van het ontwerprapport. Deze reactie heeft niet geleid tot aanpassingen in het definitief vastgestelde rapport aangezien het nieuwe informatie betrof die werd aangeleverd na het indienen van het zelfevaluatierapport en de opmaak van het ontwerprapport.

Het is positief dat CVO Mobyus de intentie kenbaar maakt om een gedetailleerd en degelijk herstelplan op te stellen.

Brussel, 25 november 2016

Voor de Commissie Hoger Onderwijs

Luc François

Voorzitter Commissie Hoger Onderwijs